

УДК 327(061.1РСАДПЗ):327(567)«2003/2018»

Герман О.

магістр відділення міжнародних відносин факультету міжнародних відносин,
політології та соціології ОНУ імені І. І. Мечникова

ПОЛІТИКА КРАЇН РСАДПЗ ЩОДО ІРАКУ ПІСЛЯ ПОВАЛЕННЯ РЕЖИМУ САДДАМА ХУСЕЙНА

Війна в Іраку в 2003 р. привела до повалення режиму Саддама Хусейна і початку окупаційного періоду. Коли розпочався процес відновлення нормального життя в Іраку, країни Ради співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ) були готові надавати йому всебічну допомогу та підтримку. Задля цього регулярно проходили наради «сусідів Іраку», що були покликані сприяти здійсненню в країні позитивних змін.

Перша нарада міністрів закордонних справ сусідніх з Іраком країн відбулася 18–19 квітня 2003 р. в Ер-Ріяді. Вона була присвячена вирішенню проблем регіональної безпеки і стабільності, які загострилися у зв'язку з подіями, що відбувалися в Іраку, і надалі вимагали спільних дій усіх учасників регіональних відносин. На нараді міністр закордонних справ Саудівської Аравії заявив про необхідність врахування всіх наслідків війни. Він підкреслив, що треба прагнути до того, щоб війна в Іраку стала останнім актом насильства в регіоні. Країни-сусіди Іраку висловили свою повну готовність взяти участь у міжнародних зусиллях з надання гуманітарної допомоги народу Іраку, а також його відновлення.

Відразу після повалення режиму Саддама Хусейна емір Кувейту закликав держави-члени РСАДПЗ подвоїти допомогу Іраку і надати матеріальну та моральну підтримку іракському народу. Кувейтський істеблішмент прагнув проявити себе як надійний прихильник нової влади Іраку, намагаючись реабілітувати себе за ту підтримку, яку він надав коаліційним силам в період проведення воєнної операції.

Кувейт раніше за інші сусідні країни прийняв рішення щодо списання значної частини іракського боргу, що становив 27 млрд доларів. Саудівська Аравія в травні 2007 р. також почала схилитися до спільної позиції Паризького клубу щодо списання 80 % боргів Іраку. Фінансову допомогу Іраку з боку сусідніх держав було надано з метою домогтися якнайшвидшого відновлення цієї країни і створення нових органів іракської влади.

На 28-й нараді держав-членів РСАДПЗ, що відбулася в м. Доха, було узгоджено спільну позицію щодо іракської проблеми. Вища Рада підтвердила необхідність поважати єдність, суверенітет і стабільність Іраку, збереження його арабської та мусульманської ідентичності, невтручання в його внутрішні справи, досягнення національної згоди між різними верствами іракського народу, що є основною вимогою для досягнення стабільності в цій країні. Рада співробітництва висловила свою готовність співпрацювати з іракською владою для припинення терору і будь-яких його проявів. Вища Рада також підтримала роль держав-членів РСАДПЗ в забезпеченні стабільності і безпеки Іраку, а також підкреслила, що держави, які входять до цієї організації, продовжуватимуть надавати економічну і політичну допомогу, а також допомогу в забезпеченні безпеки іракського уряду. Члени цієї організації закликали Лігу Арабських Держав спрямувати свої зусилля на досягнення стабільності в Іраку.

Таким чином, країни РСАДПЗ виступали за відновлення в повному обсязі суверенітету і незалежності Іраку, адже він був одним з центральних елементів геополітичної системи регіону Перської затоки. Враховуючи стратегічно важливе положення і значний економічний потенціал цієї країни, реінтеграція Іраку в регіональні відносини мала принципове значення для всіх його суб'єктів. Тому сусідні держави підтримали створення нових органів влади, проведення виборів і прийняття конституції в 2005 році. Їхня підтримка стала необхідним елементом легітимації нових державних структур.